

Súd: Okresný súd Malacky
Spisová značka: 31Csp/78/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1618201402
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Žigo
ECLI: ECLI:SK:OSMA:2019:1618201402.2

Rozhodnutie

Okresný súd Malacky, sudcom JUDr. Rastislavom Žigom, v právnej veci žalobcu: Z. H., a.s., R.: XXXXXXXX, sídlom O. XXX/A, Z., proti žalovanej: E. L., narodená XX.XX.XXXX, T. XXX/XX, L., o zaplatenie sumy 965,47 Eur s príslušenstvom, takto

r o z h o d n u t i e :

I. Žalovaná je p o v i n á zaplatiť žalobcovi sumu 816,28 Eur, úrok z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 816,28 Eur od 01.03.2018 do zaplatenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Vo zvyšnej časti žalobu z a m i e t a.

III. Súd žalovanej náhradu trov konania voči žalobcovi n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Pôvodný žalobca B. (ďalej len postupca) sa žalobou doručenu tunajšiemu súdu 11.05.2018 domáhal voči žalovanej zaplatenia istiny 965,47 Eur, úrokov vo výške 189,83 Eur, úrokov vo výške 796,84 Eur, úrokov zo zostatku nesplatennej istiny, t.j. zo sumy 965,47 Eur, vo výške 25,5% ročne zo sumy 965,47 Eur od 01.03.2018 do zaplatenia, úrokov z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 965,47 Eur od 01.03.2018 do zaplatenia, poplatkov vo výške 47,37 Eur. Svoju žalobu odôvodnil tým, že dňa 07.03.2014 uzatvorili postupca ako veriteľ a žalovaná ako dlžník zmluvu o úvere č. 1413482647. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy bolo Obchodné podmienky žalobcu pre spotrebiteľské úvery, Všeobecné obchodné podmienky pôvodného žalobcu a sadzobník poplatkov. Na základe zmluvy mal byť žalovanej poskytnutý zo strany postupcu úver vo výške 1000Eur. Žalovaná sa mala zaviazat' vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky v splátkach vo výške podľa zmluvy o úvere, pričom výška splátok má byť zrejmá z predpisu splátok. V prípade, ak je súčasťou zmluvy o úvere aj dohoda strán o poistení schopnosti splácať úver, v mesačnej splátke je zahrnuté aj dohodnuté poisťné podľa Sadzobníka. V dobe od uzatvorenia zmluvy žalovaná splatila svoj záväzok len čiastočne, pričom jednotlivé platby a spôsob ich započítania sú uvedené v časti „ zaplatené splátky“ listiny Aktuálny stav úveru. Listina aktuálny stav úveru je vyhotovená z bankového informačného systému postupcu. Do 28.02.2018 splatila žalovaná na istinu 34,53 Eur, na úroky 133,47 Eur, na poplatky 15,72 Eur a po tomto dátume už nemala realizovať žiadne úhrady. Postupca pred zosplatením úveru aplikoval voči žalovanej postup podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a zaslal žalovanej upozornenie pred zosplatením úveru. Vzhľadom k tomu, že žalovaná úhradu pohľadávky nevykonala do 15 kalendárnych dní od doručenia upozornenia banky, postupca pristúpil k zosplateniu úveru listom - výzva na úhradu dlžnej sumy. Aj napriek tejto výzve žalovaná dlžnú pohľadávku nezaplatila. Žalobca si v súdnom konaní uplatňuje voči žalovanej aj príslušné úroky z omeškania, pričom dátum začatia úročenia od 01.03.2018 je daný dňom nasledujúcim po dni vystavenia listiny Aktuálny stav úveru zo dňa 28.02.2018, nakoľko do 28.02.2018 sú úroky vyčíslené.

2. Súd doručil dňa 16.08.2018 žalovanej riadne do vlastných prostredníctvom polície žalobu spolu s prílohami, poučením o procesných právach a vyzval ju, aby sa k podanej žalobe v lehote do 15 dní vyjadrila. Žalovaná sa k žalobe v stanovenej lehote písomne nevyjadrila.

3. Nakoľko mal súd preukázané, že po začatí sporu došlo k prevodu pohľadávky, ktorá je predmetom tohto konania na nový subjekt na základe zmluvy o postúpení pohľadávok č. II/2018 zo dňa 25.10.2018 a ten, kto má vstúpiť na miesto pôvodného žalobcu so vstupom súhlasil, rozhodol tak, že uznesením č.k. 31 Csp 78/2018 - 118 zo dňa 05.06.2019 do konania namiesto pôvodného žalobcu pripustil spoločnosť Z..

4. Súd vo veci vytýčil pojednávanie na deň 25.10.2019, na ktoré sa nedostavil žalobca a ani žalovaná. Žalobca svoju neprítomnosť písomne ospravedlnil a súčasne oznámil súdu, že odvolal plnú moc pre svojho zástupcu. Súd preto konal v neprítomnosti žalobcu a žalovaného.

5. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa zmluvou o úvere, dostupná pôžička zo dňa 07.03.2014, obchodnými podmienkami pre úver dobrá pôžička, všeobecnými obchodnými podmienkami, poštovou obálkou adresovanou žalovanej, výzvou na úhradu dlžnej sumy zo dňa 18.06.2015, podaciami hárkami, Aktuálnym stavom úveru ku dňu 28.02.2018, predpisom splátok k zmluve o úvere č. 1413482647, Sadzovníkom poplatkov postupcu, zmluvou o postúpení pohľadávok č. II/2018, priemernými úrokovými mierami z úverov v roku 2014 zo webovej stránky NBS, a zistil nasledovný skutkový a právny stav.

6. Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

7. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

8. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

9. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlíšné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

10. Podľa § 52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka je dodávateľom osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

11. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20160701>>najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

12. Podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

13. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

14. Podľa § 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému.

15. Podľa § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka, postúpiť nemožno pohľadávku, ktorá zaniká najneskôr smrťou veriteľa alebo ktorej obsah by sa zmenou veriteľa zmenil. Postúpiť nemožno ani pohľadávku, pokiaľ nemôže byť postihnutá výkonom rozhodnutia. Podľa ods. 2 cit. ust. nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo zákonu alebo dohode s dlžníkom.

16. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

17. Podľa § 788 ods. 2 Občianskeho zákonníka, poisťacia zmluva obsahuje najmä: a) výšku poisťovnej sumy, v prípade poistenia osôb výšku zaručenej poisťovnej sumy, b) výšku poisťného, jeho splatnosť a či ide o jednorazové poisťné alebo bežné poisťné, c) poisťnú dobu, d) údaj o tom, či je dohodnuté, že v prípade poistenia osôb sa bude oprávnená osoba podieľať na výnosoch poisťovateľa a akým spôsobom, e) práva a povinnosti poisťovateľa, poisteného a toho, kto s poisťovateľom uzatvára poisťnú zmluvu, f) výšku odkupnej hodnoty, ktorú poisťovateľ vyplatí v prípade poistenia osôb pri predčasnom ukončení poistenia.

18. Podľa § 3 nariadenia vlády 87/1995 Z.z., výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

19. Podľa § 2 ods. 1 Zákona o bankách, banka je právnická osoba so sídlom na území Slovenskej republiky založená ako akciová spoločnosť, ktorá je úverovou inštitúciou podľa osobitného predpisu a ktorá má bankové povolenie. Iná právna forma banky sa zakazuje.

20. Podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškani so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

21. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom a účinnom ku dňu uzavretia Zmluvy o úvere („Zákon o SÚ“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

22. Podľa § 2 Zákona o SÚ sa rozumie: d) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, g) celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poisťné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok, h) celkovou čiastkou, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom, i) ročnou percentuálnou mierou nákladov celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru podľa § 19, m) trvanlivým médiom každý prostriedok, ktorý umožňuje uloženie informácií spôsobom prístupným na používanie v budúcnosti na časové obdobie zodpovedajúce účelom informácií a ktorý umožňuje verné reprodukovanie uložených informácií.

23. Podľa § 9 ods. 1 Zákona o SÚ, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

24. Podľa § 9 ods. 2 Zákona o SÚ, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru, f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov, k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

25. Podľa § 11 ods. 1 Zákona o SÚ, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak: a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1, b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y), c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

26. Súd po vykonanom dokazovaní mal za preukázané, že žalovaná uzavrela s Veriteľom -postupcom dňa 07.03.2014 Zmluvu o úvere č. 1413482647, v zmysle ktorej sa postupca zaviazal poskytnúť žalovanej úver vo výške 1000,- Eur pri úrokovej sadzbe 25,50% p.a. a žalovaná sa zaviazala ho splatiť v 72 mesačných splátkach po 30,62 Eur vždy k 15. dňu v mesiaci, s konečnou splatnosťou úveru dňa 15.03.2020. Zmluva o úvere obsahovala ďalej údaj o celkovej výške nákladov: 798,71 Eur, údaj o RPMN banky vo výške 20,66% a o priemernej RPMN na trhu vo výške 47,29 %. Veriteľ a žalovaná sa v Zmluve o úvere dohodli na poistení schopnosti žalovanej splácať úver, a to v rozsahu základného súboru poistenia, pričom sekcia Zmluvy, ktorá pojednáva o poistení je formulovaná nasledovne: „Žiadam o poistenie schopnosti splácať úver“, pričom v nasledujúcom riadku má spotrebiteľ možnosť si vybrať, či žiada o základný súbor alebo komplexný súbor poistenia. Zmluva o úvere teda neobsahovala možnosť žalovaného neuzavrieť poistenie, keď predformulovala jeho žiadosť o poistenie a umožnila mu len si zvoliť z jeho dvoch druhov. Ďalej bolo v Zmluve o úvere ohľadom poistenia uvedené: „Všetky informácie o poistení schopnosti splácať úver [Poistenie] a podmienky Poistenia, vrátane poistnej zmluvy a príslušných poistných podmienok sú k dispozícii na každom Obchodnom mieste. Klient vyhlasuje, že sa s týmito informáciami oboznámil, zvolené Poistenie si vybral slobodne, bez nátlaku a vyhovuje jeho potrebám a finančnej situácii. Ak má Klient špecifické požiadavky a potreby v súvislosti s Poistením, uvedie ich do voľného priestoru v spodnej časti ZoÚ pod podpisom Klienta a Spoludžníka. Klient ďalej vyhlasuje, že pravidelné platenie nákladov spojených s Poistením s ohľadom na čistý príjem, životné náklady a prípadné úverové zaťaženie v čase podpisu tejto ZoÚ nemá preňho negatívny vplyv.“

27. I keď Zmluva o úvere predstavuje tzv. absolútny obchodný záväzkový vzťah (§ 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka), je zrejmé, že predmetná Zmluva je súčasne spotrebiteľskou zmluvou a na žalovaného je potrebné hľadieť ako na spotrebiteľa, pretože pri jej uzavieraní nekonal na rozdiel od Veriteľa v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Na právny vzťah založený Zmluvou o úvere je preto potrebné aplikovať aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka). Tzv. spotrebiteľské zmluvy (i keď sú upravené v Občianskom zákonníku) nepredstavujú osobitný zmluvný typ aplikovateľný len na občianskoprávne vzťahy, naopak príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka je potrebné aplikovať na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ bez ohľadu na to, či ide o občianskoprávny alebo obchodnoprávny vzťah (vyplýva to najmä z toho, že ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách sú systematicky zaradené vo všeobecnej časti Občianskeho zákonníka, a teda nepredstavujú osobitný zmluvný typ zo záväzkovej časti). Preto na právny vzťah žalobcu/Veriteľa a žalovanej založený Zmluvou

o úvere aplikoval súd ustanovenia Občianskeho zákonníka (týkajúce sa spotrebiteľských zmlúv) a ustanovenia Obchodného zákonníka (čo sa týka konkrétnych práv a povinností).

28. Uzavretú Zmluvu súd zároveň podriadil aj pod právny režim Zákona o spotrebiteľských úveroch, v znení účinnom ku dňu uzavretia spornej Zmluvy, keďže spotrebiteľským úverom sa na účely tohto zákona považuje (o.i.) aj dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme úveru. Pokiaľ ide o spornú Zmluvu, žalovaný má s poukazom na § 2 písm. a) postavenie spotrebiteľa, keďže nebolo v konaní preukázané (a ani samotným žalobcom tvrdené), že úver bol žalovanému poskytnutý na účel zamestnania, povolania, resp. podnikateľskú činnosť a právny predchodca žalobcu má s poukazom na § 2 písm. b) postavenie veriteľa, keďže do právneho vzťahu so žalovaným vstupoval ako právnická osoba poskytujúca spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

29. Vyhodnotením vykonaných dôkazov súd dospel k záveru, že Zmluva o úvere neobsahuje všetky náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere tak, ako tieto určuje ustanovenie § 9 ods. 2 Zákona o SÚ.

30. Zmluva o úvere vôbec neobsahuje údaj o celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť. Uvádza len údaj o celkovej výške úveru a o celkových nákladoch spotrebiteľa a poznámku, že „celkovú čiastku úveru predstavuje súčet výšky úveru a celkových nákladov spojených s úverom“. Takáto formulácia Zmluvy o úvere nie je v súlade s požiadavkou stanovenou v § 9 ods. 2 písm. j) Zákona o SÚ, ktorý výslovne požaduje v zmluvách uvádzať celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť. Súd v tejto súvislosti poukazuje ad absurdum na to, že ak by malo požiadavke zákonodarcu stačiť uvedenie poznámky, že určitý údaj si môže spotrebiteľ vypočítať určitým spôsobom, potom by vôbec pre veriteľov nemuselo byť povinné uvádzanie napríklad RPMN, lebo aj túto si vie spotrebiteľ teoreticky za použitia v zákone uvedeného vzorca vypočítať, ale napriek tomu nikto nespochybňuje, že v zmluvách vyčíslená byť musí. Súd preto považuje Zmluvu v tomto bode za rozpornú so Zákonom o SÚ.

31. Účelom povinného uvedenia celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ veriteľovi zaplatiť v konkrétnej zmluve o spotrebiteľskom úvere je poskytnúť spotrebiteľovi možnosť zväziť tento údaj, prípadne ho porovnať s údajmi od iných poskytovateľov úverov a slobodne sa rozhodnúť, či za daných podmienok úverovú zmluvu s veriteľom uzavrie alebo nie. Postupom veriteľa, ktorý do textu zmluvy uvedie len výšku celkových nákladov na úver, ale nie celkovú čiastku, ktorú spotrebiteľ musí veriteľovi zaplatiť, sa veriteľ snaží obísť citované zákonné ustanovenia tak, aby sa ním poskytovaný úver javil spotrebiteľovi ako výhodný a danú zmluvu o spotrebiteľskom úvere uzatvoril. / viď rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č.k. 6 Co 134/2018 zo dňa 29.10.2018/

32. Zmluva o úvere ďalej v rozpore s § 9 ods. 2 písm. k) neobsahuje údaj o výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, keď udáva len, že výška splátky je 30,62 Eur. Ako však vyplýva z Predpisu splátok k zmluve o úvere (na čl. 53 spisu), splátka č. 69 mala byť vo výške 20,67Eur a splátky č. 70, 71, 72 vo výške 2,62 Eur, čo bolo Veriteľovi známe už v čase uzavretia Zmluvy o úvere. K tomu je potrebné uviesť, že už len samo neuvedenie výšky poslednej splátky istiny úrokov a iných poplatkov spôsobuje absenciu náležitostí v zmysle § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. a teda bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru / viď rozsudok Krajského súdu v Žiline 11 Co 127/2015 zo dňa 20.04.2015, rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 2 Co 262/16 zo dňa 21.06.2017/.

33. Na to, aby bola Zmluva o úvere v súlade s požiadavkou § 9 ods. 2 písm. k) Zákona o SÚ, síce postačuje, aby uviedla jediný údaj o celkovej výške splátky, ktorú je žalovaný povinný platiť (teda bez rozpisu na istinu, úrok a poplatky, ako judikoval i Najvyšší súd SR), to však len za predpokladu, že sa táto výška splátky v čase nebude meniť. Nemôže byť preto v súlade so zákonom taká prax veriteľa, ktorý v Zmluve o úvere neuvedie výšku posledných troch splátok napriek tomu, že už v dobe jej podpisu vie, že budú iné ako je výška predchádzajúcich splátok a z daného plánu splátok vychádzal aj pri výpočte RPMN uvedenej v zmluve.

34. Ak by súd vychádzal z toho, že žalovaná mala povinnosť zaplatiť 72 splátok po 30,62 Eur, potom by nebola v Zmluve o úvere správne uvedená celková výška nákladov, ani RPMN, pri ktorých výpočte bolo Veriteľom počítané s tým, že posledné štyri splátky súd platené v nižšej sume.

35. Pre doplnenie a úplnosť argumentácie súd uvádza, že nebola splnená ani požiadavka zákona na zachovanie písomnej formy zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a to vzhľadom na skutočnosť, že spotrebiteľovi neboli odovzdané v písomnej forme alebo na inom trvanlivom médiu jednotlivé časti zmluvnej dokumentácie, a to najmä, Obchodné podmienky pre úver dostupná pôžička, dostupná pôžička - šikovná rezerva, Všeobecné obchodné podmienky a Sadzovník, pričom práve v nich sú obsiahnuté niektoré zo základných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere stanovených v § 9 Zákona o SÚ, ktorých absencia v uzavretej zmluve automaticky spôsobuje jej bezúčnosť a bezpoplatkovosť. Aj z tohto dôvodu je teda Zmluva o úvere potrebné považovať za bezúčnú a bez poplatkov.

36. Ďalej sa súd zaoberal otázkou výšky ročnej úrokovej sadzby uvedenej v zmluve o poskytnutí pôžičky. Ústavný súd SR v náleze z 28.02.1995, sp. zn. Pl. ÚS 10/95, okrem iného uviedol, že aj keď sú úroky z pôžičky predmetom zmluvnej voľnosti medzi účastníkmi, neznamená to, že možno dohodnúť úroky v akejkoľvek výške. Dohoda o úrokoch musí byť v súlade s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, teda sa nesmie priečiť dobrým mravom. Závisí preto od rozhodnutia súdu, aby v konkrétnom prípade ustálil, či výška dohodnutých úrokov je alebo nie je v súlade s dobrými mravmi. Taktiež Najvyšší súd Českej republiky konštatoval, že Občiansky zákonník a ani iné právne predpisy výslovne neustanovujú, do akej výšky možno pri peňažnej pôžičke dojednať úroky. Z tejto skutočnosti však nemožno úspešne vyvodzovať, že by výška úrokov závisela len na dohode účastníkov zmluvy o pôžičke a že by teda nepodliehala žiadnemu obmedzeniu. Rovnako aj u dohody o úrokoch pri peňažnej pôžičke totiž platí ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi (rozsudok NS ČR z 15.12.2004, sp. zn. 21 Cdo 1484/2004/. Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzatvorenia zmluvy / rozhodnutie NS SR 1 MCdo 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.07.2009/. Najvyšší súd SR v rozsudku 1 Cdo 57/2005 z 01.07.2010 uviedol, že pri posudzovaní primeranosti dojednanej výšky úrokov pri peňažnej pôžičke treba prihliadnúť na celkové okolnosti úkonu, jeho pohnútky a účel, ktorý sledoval, ako aj porovnať úrok s úrokovou mierou obvyklou z praxe peňažných ústavov.

37. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu SR z 26.04.2012, sp. zn. 5 Cdo 26/2011 pri dojednaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke „uspokojí bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Krajský súd v Prešove v rozsudku č.k. 8 Co 152/2015 zo dňa 25.04.2016 taktiež konštatoval, že doterajšia judikatúra súdov nespochybnila, že neprimerané úroky sú v rozpore s pravidlami správania sa, ktoré sú v spoločnosti v prevažnej miere uznávané a predstavujú základný hodnotový poriadok. Cena plnenia tak teda nie je vyňatá zo súdnej kontroly, pokiaľ ide o rozsah jej primeranosti a ani kontroly podľa generálnej klauzuly (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100% je neprijateľná a odporuje dobrým mravom. Prevýšenie úrokov o 100% oproti priemeru úrokov za úvery poskytované bankami je netolerovateľné za žiadnych okolností.

38. Je potrebné poukázať taktiež na skutočnosť, že pojem odplata zahŕňa v sebe okrem úroku aj iné zložky, napr. poplatky a iné plnenia a ako také spravidla predstavujú vyššiu hodnotu, než úroky. Inak povedané, je potrebné rozlišovať medzi inštitútom úrokovej sadzby (úroky za úver) a inštitútom RPMN (ročná percentuálna miera nákladov). Administratívny strop zákonodarca stanovil nie na úroky ale na RPMN, ktorá zahŕňa aj poplatky a obdobie splácania. Ide o celkové náklady na úver. Žiadny všeobecne záväzný predpis nijako neobmedzil súdy, aby korigovali neprimerane vysoké úroky, ktoré sú zložkou pre výpočet RPMN, ale nie sú vyňaté z posudzovania dodržania imperatívu dobrých mravov zo strany súdu. / viď napríklad rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 19 Co 169/2018 zo dňa 28.03.2019/

39. Súd pri posudzovaní dojednaných úrokov s dobrými mravmi konal a rozhodoval v súlade s princípom právnej istoty vymedzeným v čl. 2 Civilného sporového poriadku a zohľadnil vyššie uvedenú ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít. V danom prípade právny predchodca žalobcu v zmluve o poskytnutí pôžičky uviedol úrok vo výške 25,50%, pričom zmluva bola uzatvorená dňa 07.03.2014 na 72 mesačných splátok, t.j. so splácaním po dobu prevyšujúcu 5 rokov. Súd z informácii Národnej banky

Slovenska zverejnených na ich webovom sídle zistil, že priemerný úrok v 03/2014 pre spotrebiteľské úvery nad 5 rokov bol 10,43%. Právnym predchodcom žalobcu bol dojednaný úrok 25,50% a teda 100% prevyšujúci priemerné porovnateľné úroky pri spotrebiteľských úveroch. Preto súd dojednanie o úrokoch z predmetnej pôžičky vo výške 25,50% v danej výške považoval za dojednané v rozpore s dobrými mravmi a za neprijateľnú podmienku, ktorá v zmysle § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka je neplatná. Aj vzhľadom na vyššie uvedené závery súd považoval dohodu o výške úrokov presahujúcu viac ako 100% výšku priemerných úrokových sadzieb v obdobných spotrebiteľských vzťahoch za absolútne neplatnú (§ 39, § 41 Občianskeho zákonníka) a z tohto dôvodu v zmluve absentuje náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. i) zákona o spotrebiteľských úveroch.

40. Vzhľadom na neuvedenie výšky celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, neuvedenie všetkých predpokladov pre výpočet RPMN, nesprávne určenie RPMN v neprospech spotrebiteľa, nesprávne uvedenie výšky splátok istiny, absenciu úrokovej sadzby pre neplatnosť jej dojednaní v rozpore s dobrými mravmi a teda absenciu náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. i), j), k) súd považoval úver poskytnutý žalobcom ako veriteľom žalovanej za poskytnutý bez úroku a bez poplatkov (§ 11 ods. 1 písm. b, d) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch).

41. Vo vzťahu k uplatnenému kontinuálnemu zmluvnému úroku 25,5% zo sumy 965,47Eur od 01.03.2018 do zaplatenia súd ešte uvádza, že takýto úrok žalobcovi podľa názoru súdu nepatrí. Podľa ustanovenia § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka je záväzok vrátiť úrok splatný "spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky". Citované ustanovenie podľa názoru súdu vychádza zo zásady, že veriteľ má nárok na úroky ako zmluvnú odplatu za užívanie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o úvere. Inak povedané, zmluvná odplata patrí veriteľovi len za čas, počas ktorého dlžník užíva peňažné prostriedky v súlade so zmluvou. V momente, kedy užívanie peňažných prostriedkov zo strany dlžníka je v rozpore so zmluvou (lebo ich nevrátil v lehote splatnosti, či už dohodnutej v zmluve alebo v dôsledku predčasného zosplatenia), ide o omeškanie upravené osobitnými predpismi, na ktoré sa viažu iné (zákonné) nároky, a tieto možno zmluvne upraviť (modifikovať) len v tom rozsahu, v akom to zákon pripúšťa. Opačný výklad by podľa názoru súdu viedol k neprimeranému a nedôvodnému zvýhodneniu veriteľov poskytujúcich peňažné prostriedky na základe zmluvy o úvere (§ 497 a nasl. Obchodného zákonníka) alebo zmluvy o pôžičke (§ 657 a nasl. Občianskeho zákonníka) oproti všetkým iným veriteľom peňažných prostriedkov. Maximálna sadzba úrokov z omeškania v spotrebiteľských zmluvách je pritom kogentná a nemožno sa od nej dohodou odchýliť (porov. judikát R 5/2000). Tým, že by sa veriteľovi dovolilo žiadať za dobu omeškania popri úrokoch z omeškania aj zmluvné úroky by sa táto kogentnosť v podstate obchádzala.

42. Z uvedených dôvodov, keďže sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov, je žalovaná povinná zaplatiť žalobcovi len rozdiel medzi sumou poskytnutého úveru 1000,- Eur a sumou zaplatených splátok 183,72-EUR, (ktorých výšku mal súd preukázanú z Aktuálneho stavu úveru), t.j. sumu 816,28 Eur, ktorú povinnosť uložil žalovanej vo výroku rozhodnutia a vo zvyšku uplatnenej istiny, dlžných úrokov 189,83Eur, 796,84Eur, zmluvného úroku 25,50% ročne zo sumy 965,47 EUR od 01.03.2018 do zaplatenia, poplatkov vo výške 47,37Eur pre konštatovanú bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru žalobu zamietol.

43. Podľa § 517 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka, dlžník ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

44. Podľa § 3 ods. 1 Nariadenia Vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, v znení neskorších predpisov, výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

45. Nakoľko žalovaná je v omeškaní s plnením peňažného dlhu, súd priznal žalobcovi aj úroky z omeškania. Žalobca si uplatnil vyčíslené úroky vo výške 189,83Eur, 796,84Eur, ktoré v žalobe nešpecifikoval. Je však zrejmé, že predmetná suma obsahuje tak úrok z omeškania ako aj kapitalizovaný úrok po vyhlásení predčasnej splatnosti na ktorý žalobca nemá vzhľadom na konštatovanú bezúročnosť

a bezpoplatkovosť úveru právo. Úrok z omeškania bol jednoznačne vyčíslený zo súm splátok, ktoré obsahujú aj zmluvný úrok. Vzhľadom na to, že žalobca neuviedol, koľko z jednotlivých omeškaných splátok obsahoval úrok a koľko istina a tento údaj neobsahovala ani zmluva o úvere, nebolo možné priznať, takto vyčíslený úrok z omeškania z dôvodu, že úver je bezúročný a bezpoplatkov.

46. Ďalej žalobca žiadal úrok z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 965,47Eur od 01.03.2018 do zaplata. Súd priznal žalobcovi uplatnený úrok, keďže je v súlade s § 517 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., nie však zo sumy 965,47Eur, ale zo sumy 816,28Eur (priznaná suma).

47. Podľa § 255 ods. 1 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

48. Podľa § 255 ods. 2 C.s.p. ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

49. Podľa § 256 ods. 1 C.s.p. ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

50. Podľa § 262 ods. 1 C.s.p. o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

51. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP. Žalobca sa žalobou domáhal zaplata sumy 1999,51EUR (istina, vyčíslený úrok, poplatky). Žalobca bol úspešný v priznanej časti 816,28EUR. Žalovaná bola úspešná v prevyšujúcej časti v ktorej bola žaloba zamietnutá, t.j. vo výške 1183,23Eur. V spore bola teda úspešnejšia žalovaná a z tohto dôvodu by mala nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi. Žalovanej v konaní žiadne trovy nevznikli, a preto jej súd náhradu trov konania nepriznal v súlade so zásadou hospodárnosti konania.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Malacky, písomne, dvojmo.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č . 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - Exekučný poriadok).